

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tämä on rinnakkaistalenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kondelin, H., Jouhki, M-R. & Koski, P. (2021). Sote-siltaa pitkin työelämään. *Kätilölehti*, 2, s. 6-7.

Sote-siltaa pitkin työelämään

Neljän eri ammattikorkeakoulun yhteisessä Sote-Silta-hankkeessa kehitettiin malli EU- ja ETA-alueen ulkopuolella tutkinnon suorittaneiden terveydenhuollon ammattilaisten, muun muassa sairaanhoitajien ja kättilöiden, ammatilliseen pätevytykseen, jotta heillä olisi mahdollisuus saada ammatinharjoittamisoikeus Suomessa ja tätä kautta työllistyä.

TEKSTI Heli Kondelin, TtM, Maija-Riitta Jouhki, TtT, ja Pirjo Koski, TtT

Kirjoittajat työskentelevät Metropolia Ammattikorkeakoulussa.

Maahanmuutto on lähes kaksinkertaistanut 2000-luvulla ja lisääntyy yhä. Syitä Suomeen muuttamiselle ovat muun muassa opiskelu, perhesyyt ja työnteko. Suomi on kansainvälistynyt ja moninaistunut; yhteiskunta sekä kulttuuri ovat saaneet uudenlaisia vaikutteita. Vaikka maahanmuuttajilla on monenlaisia taitoja ja osaamista, heidän työllistymisensä on heikompaa kuin kotoperäisillä suomalaisilla. Haasteena on se, etteivät ulkomailta suoritettu tutkinto ja kielitaito välttämättä ole riittäviä.

Kilpailu ammatillisista lisäntyy

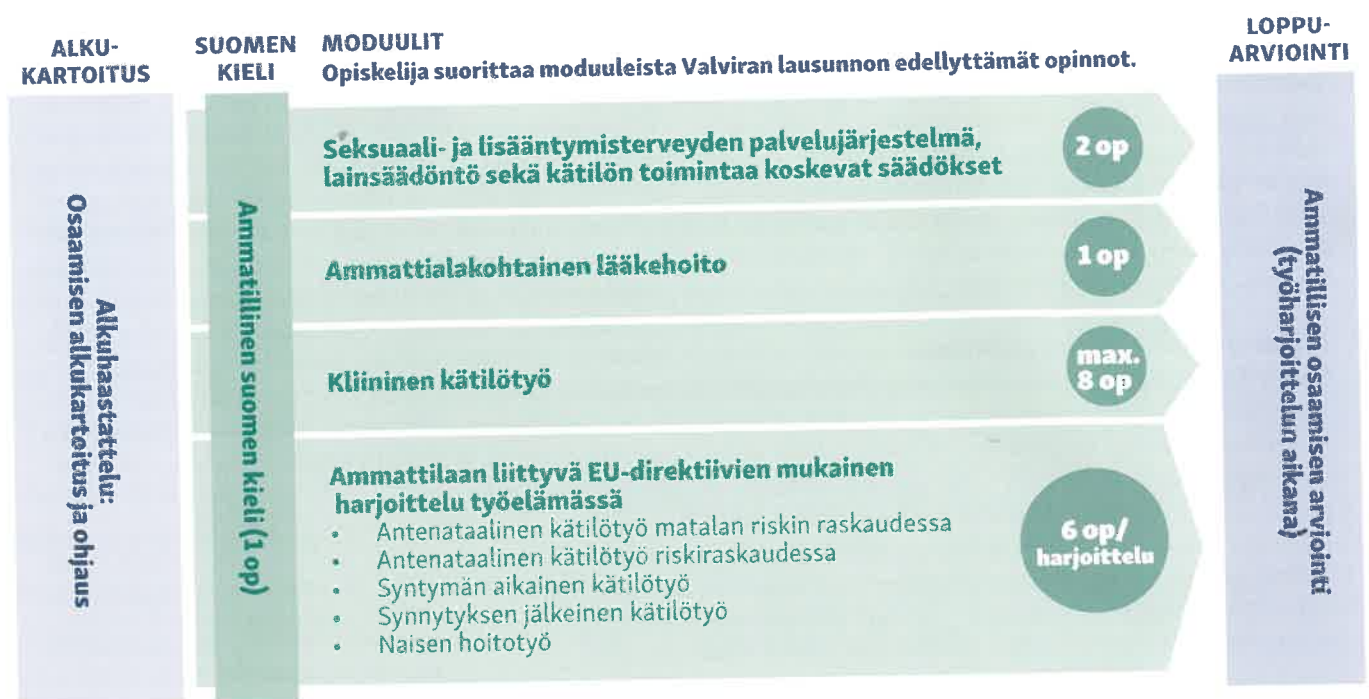
Tulevaisuudessa kilpailu koulutetusta terveydenhuollon työvoimasta lisääntyy, myös kättilöistä. Työ- ja elinkeinoministeriön ennusteen mukaan sosiaali- ja terveystalalle avautuu 283 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä. Nykyisellä tutkintokoulutuksen mitoituksella ei pystytä enää vastaamaan tulevaisuuden koulutus- ja hoitajatarpeeseen.

Tulevaisuudessa Suomikin joutuu kilpailemaan koulutetusta työvoimasta ja osaavasta henkilöstöstä. Maahanmuuttaneiden terveydenhuollon ammattilaisten, myös kättilöiden, osaaminen tulisi hyödyntää suomalaisessa työelämässä. Onkin syytä ennakoita ajoissa myös Suomeen muuttavien koulutettujen kättilöiden pätevyttämisen ja tässä tarvitaan laadukasta täydennyskoulutusta.

Suomeen muuttaneiden ammatinharjoittamisoikeus

Voidakseen työskennellä kättilönä Suomessa tutkinnon muissa maissa suorittaneen tulee hakea ammatinharjoittamisoikeutta Valviralta. 2000-luvulla 2020 syyskuun loppuun mennessä ammatinharjoittamisoikeuden sai 70 kättilöä. Heistä valtaosa oli suorittanut koulutuksensa EU-maissa ja sai näin ollen oikeuden automaattisen tunnustamisen kautta. EU- ja ETA-alueen ulkopuolella

Sote-silta - EU- ja ETA-alueen ulkopuolella kättilön tutkinnon suorittaneiden täydennyskoulutusmalli

kättilön tutkinnon suorittaneiden tutkinnosta Valvira pyytää asiantuntijalausunnon kättilökoulutusta järjestävästä ammattikorkeakoulusta.

Lausunnon saatuaan Valvira joko myöntää ammatinharjoittamisoikeuden tai, käytännössä poikkeuksetta, edellyttää hakijalta lausunnossa esille tuotua osaamisen täydennystä ennen ammatinharjoittamisoikeuden myöntämistä. Vuosina 2014–2020 Metropolia Ammattikorkeakoulusta Valviralle annettiin lausunto 15 kättilön tutkinnosta.

Yhtenäinen koulutuspolku

Sote-silta-hankkeessa tuotetun moduulimallin avulla maahanmuuttajataustaiset terveydenhuollon ammattilaiset saavat työllistymisen kannalta riittävän suomen kielen osaamisen (B2/YKI4) ja täydentävän ammatillisen osaamisen. Metropolian kättilötutkinnon opettajat kehittivät osana Sote-silta-hanketta EU- ja ETA-alueen ulkopuolella kättilön tutkinnon suorittaneiden täydennyskoulutusmallin (Kuva 1), jonka avulla Suomeen muuttavat kättilöt saavat työllistymisen kannalta täydentävän suomen kielen ja ammatillisen osaamisen. Mallia kehitettiin ja testattiin vuosina 2019–2020. Malliin sisältyy moduulit seksuaali- ja lisääntymisterveyden palvelujärjestelmästä, kättilön ammattiin liittyvästä lainsäädännöstä ja säädöksistä, lääkehoidosta sekä ammatillisesta suomen kielestä. Lisäksi oma moduuli on kättilötyön teoreettisista opinnoista ja kliinisistä harjoitteluista. Yksittäiselle kättilölle mallista valitaan niiden moduulien tai moduulien osien suorittaminen, jonka osaamisen täydentämistä Valviran lausunto edellyttää.

Kättilömoduuleissa keskityttiin ainoastaan kättilötyön osaamiseen, ei yleissairaanhoidajan osaamiseen, joka suomalaisen kättilökoulutukseen kuuluu. EU- ja ETA-alueen ulkopuolella kättilötutkinnon suorittaneille edellytyksenä kättilön täydennyskoulutukseen oli aluksi aikaisemmin saatu ammatinharjoittamisoikeus sairaanhoitajana Suomessa. Tästä kuitenkin luovuttiin, koska moni hakija oli suorittanut ainoastaan kättilötutkinnon, joten heillä ei

Fatemeh Sarani sai täydennyskoulutusopinnot suoritettua tammikuussa ja on aloittanut työt HYKSin Naistenklinikalla.

ole mahdollisuutta saada sairaanhoitajan ammatinharjoittamisoikeutta.

Hankkeen opiskelijat

Hakijoita kättilön täydennyskoulutukseen oli kuusi. Osa hakijoista päätti itse olla osallistumatta ja osalla ei ollut riittävää kielitaitoa opintojen suorittamiseksi. Lopulta kättilön täydentäviin opintoihin osallistui hankkeen tavoitteenkin mukaisesti kaksi kättilöä, japanilainen **Yuzuha Jääskeläinen** ja Iranissa tutkinnon suorittanut **Fatemeh Sarani**.

Fatemehin tutkinto oli suora kättilön koulutus ilman tutkintoa sairaanhoitajana, joten hän täydensi puuttuvat yleissairaanhoidajuuteen sisältyvät osaamisvaatimukset sairaanhoitajille tarkoitetuissa moduuleissa ennen kättilön moduuleihin siirtymistä. Yuzuhalla oli sekä sairaanhoitajan että kättilön tutkinto ja hän oli osallistunut jo sairaanhoitajien täydennyskoulutukseen Silta-hankkeessa ja saanut sen jälkeen ammatinharjoittamisoikeuden sairaanhoitajana Suomessa. Opintojen alkaessa kättilöille laadittiin henkilökohtainen opintosuunnitelma Valviran lausunnon sekä alkuhaastattelun perusteella. Lisäksi käytössä oli itsearviointilomake.

Molempien kättilöiden suorittama tutkinto ja työkokemus oli kattava, jo-

ten he suorittivat vain osan koko mallin moduuleista. Myös suomen kielen taito heillä oli hyvä. Kummankin pätevyytymiseen kuului työharjoittelu synnytysosastolla, jotta valmiudet synnytyksen hoitoon itsenäisesti voitiin varmistaa. Työharjoittelun ohjaukseen ja arviointiin osallistui opettaja ammattikorkeakoulusta sekä kättilö harjoitteluyksiköstä. Suoritettuaan Valviran edellyttämän osaamisen täydentämisen he saivat todistuksen suorituksistaan, jonka jälkeen voi anoa uudelleen kättilön ammatinharjoittamisoikeutta Suomessa.

Yuzuha sai kättilön ammatinharjoittamisoikeuden viime vuonna ja on työllistynyt Jorvin sairaalaan, ensin synnytyssaliin ja sen jälkeen lapsivuodeosastolle. Fatemeh sai suoritettua täydentävät opinnot tammikuun loppuun mennessä ja on toiveikas tulevaisuuden suhteen; hän oli aloittamassa työn Hyks Naistenklinikalla lapsivuodeosastolla. ●

Lähteet saa pyytämällä Kättilölehden toimituksesta.

SOTE-SILTA-HANKE

- SOTE-silta-hankkeen osana tuotettiin kättilön tutkinnon ulkomailla suorittaneille täydentävien opintojen moduulimalli.
- Artikkelissa kuvatun mallin avulla ulkomailla tutkinnon suorittaneet kättilöt saavuttavat työllistymisen kannalta riittävän suomen kielen osaamisen ja täydentävän kättilön ammatillisen osaamisen.
- Malli vahvistaa myös kättilöiden työelämäverkostoja, tukee tarvittavaa työkokemusta ja auttaa työllistymään.
- Hankkeen toteutti Metropolia Ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu ja Lapin ammattikorkeakoulu.
- Metropolia toimii Sote-silta-hankkeen koordinaattorina. Hankkeen projektipäällikkö on TtM **Päivi Rimpioja**. Hanke toteutettiin vuosina 2015–2021.